

GLEDALIŠKI LIST

Narodnega gledališča v Ljubljani

1938-39

DRAMA

19 K. PISKOŘ:
VELIKA SKUŠNJAVA

Din 2:50

Priporoča se Vam

„SLAVIJA“

Jugoslovanska zavarovalna banka d. d. v Ljubljani
za zavarovanje

proti oškodovanju vsled požara, eksplozije, kraje, toče,
nesreč i. t. d. — na zgradbah, opremi, tvornicah, avto-
mobilih kot tudi na lastnem telesu in življenju

Podružnice: Beograd, Sarajevo, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Split

Glavni sedež: Ljubljana, Gosposka ul. 12

Telefon številke 2176 in 2276

Ljudska posojilnica v Ljubljani

registr. zadr. z neom. jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva c. št. 6, v lastni palači
obrestuje hranilne vloge najugodneje.

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas razpoložljive
obrestuje po 4⁰/₁₀, proti odpovedi do 5⁰/₁₀

Tovarna kranjskega
lanenega olja in firneža

HROVAT & Komp.
L J U B L J A N A

K. PISKOŔ:
VELIKA SKUŠNJAVA

PREMIERA 20. MAJA 1939

Spoštovani gospod Piskoŕ!

Ker sem začel z Vami občevati v našem »Gledališkem listu« pismeno — pa ostanimo pri tej obliki tudi v nadalje. — Ko smo imeli premiero Vašega prvega dela na našem odru »Upnike«, ste praznovali baš svoj rojstni dan. Mislili in predstavljali smo si Vas kot začetnika in mladega človeka, danes pa, ko dvigamo zastor nad »Veliko skušnjava«, vemo, da imate za seboj bogato življenje, in da ste tudi v gledališču dosegli marsikaj.

*

Vaša sreča je, da igramo »Veliko skušnjava«, kajti ves naš celotni ženski ansambel je bil hud na Vas in jaz sem Vas rešil, da Vam niso poslale naše članice kolektivne nezaupnice kot dramatskemu avtorju, ki kaže v »Upnikih« očitno nenaklonjenost napram ženskemu spolu, kar se vlog tiče. Rešil sem Vas na ta način, da sem svečano izjavil, da pišete sedaj komad za ženske, z imenitnimi vlogami. — Ko sem prejel »Veliko skušnjava«, sem vedel, da bom lahko držal besedo in revolucija, ki je bila naperjena proti Vam, se je dodobra pomirila, in so naše ženske zadovoljne in pravijo, da ste »fejst fant« in dober dramatik. To pa ni kar tako!

Brali smo, saj ne boste zamerili, da ste praznovali šestdesetnico. To je nekaj! Še mnogo več pa je, da ste ohranili izredno bistro gledanje in izredno tenko poslušanje naše čudne dobe, in znate jo prikazati na odru prijetno in zabavno, pa tudi strogo in jedko. — Vaši ljudje so res iz mesa in kosti in tudi duha imajo, vrline in slabosti, smeh in jok. Tako prikazovati sodobnost je lepa naloga in Vi delate to z uspehom.

*

Na tem pokvarjenem planetu se sučejo vse stvari okrog denarja. To ste spoznali Vi. Vendar denar ni vse! Kdor si je ohranil v poslednjem kotičku srca nekaj, kar se imenuje poštenje, tisti je bogatejši od bogatinov, kajti čista vest in jasen pogled svetu in ljudem v oči bo ostal vedno več vreden, od vseh akcij in krivično pridobljeenga bogastva.

V tej Vaši »Veliki skušnjavi« srečamo znan tip periferijske karijeristke — gospo Albino, ki je obdana z vsem sijajem navidezne kulture in civilizacije — v srcu je pa ostala Harpagon in še nekaj več — tip kleptomanke in sebične babe, ki vidi samo in izključno samo sebe. Denar je njena strast, ne ono, kar si bo zanj kupila, kar bo z njim užila — ne denar kot tak, bogastvo kot tako. — In vendar se spomnim pri tej Albini onega velikega izreka, ki ga slišimo v silnem misteriju o bogatinu Sleherniku... »iz matere na svet prišel si gol, in gol boš v črno jamo pal...« Gotovo, jaz ne primerjam, samo tako mi je prišlo na um. Koliko več je vredna druga cvetka, igralska Helga! — Ona ima cilje. Pa naj so ti cilji še tako banalni, naj so filmi, o katerih sanja, še tako bedasti — ona potrebuje denar za doseg cilja. To je opravičilo, to razumemo in priznamo, čeprav morda ne odobravamo.

Nadalje ste nam predstavili dvojce žensk, ki vedo sicer ceno denarja, a se nad tem faktom samo nasmihajo. To sta generalna dedična Štefi in opasna kuharica Urša. Delo, brige in skrbi so zanje vse večje vrednote, kot tisočaki v tresorjih in hranilnih knjižicah, pa magari, da sta si obe te »jurje« prislužili s poštenim delom žuljavih rok. — Če nimaš denarja, živiš brez skrbi, če ga

pa imaš, potem bratec roko na žep in tri korake proč od vsakogar — kajti svet je poln lumpov in falotov — to je maksima Urše... Ni najslabša!

*

Še o režiserju komada, Lidiji, eno besedo. Prav je, da ste izbrali za to vlogo sodobnega človeka. Vsa prežeta od dnevnih pridobitev, olimpijad, športa, sovražnica suhoparne srednješolske pedagogike je ta punca klicar in budnik bivših, za današnji čas res skorajda neveljavnih vrlin: poštenje je prvo! Prav ste storili, da ste dali današnji mladini odgovorno in simpatično vlogo zagovarjati vsevečne resnice preprostega človeka. Resnice, katerih sta Vas učila Vaš oče in Vaša mama in katerih so nas učili naši očanci tudi v naši lepi kranjski deželi...

*

Glede mojega dela Vam zaupam naslednje. Naloge, ki jih stavljate na gledališkega človeka, ki je vaje in ljubi, da vrta in suče, »das grosse und das kleine Himmelslicht«, so majhne in neznatne in zato uživajte pri našem scenografu in celotnem tehničnem osebju prav posebne simpatije. Ker pa pri nas ne poznamo zvoka »ř«, izjavljajo vsi, da je Pisker salabolsko imeniten avtor. — Vidite, tudi to je nekaj, kar ne gre, da bi človek zametal. Ljubljanski tehnični personal Vas pozdravlja!

*

Tako! »Upnike« dragi gospod Piskoř smo igrali doslej devetnajstkrat. To je pri nas mnogo. Gledam in berem, da jih svira Burian še vedno. Čestitam Vam. Želim, da bi imeli z »Veliko skušnjavo« tudi velik uspeh in pa, da bo pero v nadalje ostalo gibko in spretno. — Oglasite se pri nas, kajti zdaj spadate že med one, katerim bi zamerili, ako nas pozabijo.

Želim, da veste, da ste doma tam, kjer smo Vas spoznali — v istih prilikah in mejah. — Za enkrat so štrene zmešane, a brez skrbi.

Pozdravlja Vas Vaš vdani

Ost, alias Šest.

B. Slovanska dela uprizorjena od otvoritve gledališča
dne 29. septembra 1918 do 15. januarja 1939

(Nadaljevanje.)

64. Tolstoj-	
<i>M. Govekarjeva:</i>	Moč teme
65. Tolstoj-Borštnik:	Živi mrtvec
66. Tolstoj-Vidmar:	Ana Karenina
67. Tolstoj-Vidmar:	Ona je vsega kriva
68. Tolstoj-Vidmar:	Car Fjodor
69. Tolstoj A.: <i>Žup.</i>	Seria 000001
70. Dymov:	Nju
71. Perzynski-Prijatelj:	Lahkomiselna sestra
72. Perzynski-Mole:	Ašantka
73. Langer-Šest:	Kamela skozi uho šivanke
74. Langer-Šest:	Periferija
75. Langer-Bradač:	Izpreobrnjenje Ferd. Pištore
76. Langer-Urbaničič:	Konjeniška patrula
77. Scheinflug-Bradač:	Druga mladost
78. Hilbert-Albrecht:	Drugi breg
79. Hašek-Šest:	Dobri vojak Švejk
80. Nalkowska-Debeljak:	Dom osamelih žena
81. Katajev-Vidmar:	Kvadratura kroga
82. Katajev-Zicherl:	Milijon težav
83. Merežkovski-Hetman:	Carjevič Aleksej
84. Scheinpflugova-	
<i>Govekar:</i>	Okence
85. Scheinpflugova-	
<i>Govekar:</i>	Gugalnica
86. Werner-Bradač:	Pravica do greha

87. <i>Werner-Vidmar:</i>	Na ledeni plošči
88. <i>Raort-Vodnik:</i>	Waterloo
89. <i>Ješkjujevič - B. Z.:</i>	Sonjkin in njegova sreča
90. <i>Škvarkin-Berkopec:</i>	Tuje dete
91. <i>Škvarkin-Vidmar:</i>	Izpit za življenje
92. <i>Bulgakov-Vodnik:</i>	Molière
93. <i>Puškin-Vidmar:</i>	Kameniti gost
94. <i>Ostrovski-Vidmar:</i>	Gozd
95. <i>Hemar-Kosmač:</i>	Firma
96. <i>Synek-Kosmač:</i>	Nočna služba
97. <i>Niewiarowicz-Kosmač:</i>	Hollywood
98. <i>Piskor-Šest:</i>	Upniki na plan

(Iz arhiva »Drame«.)

C. Tuja dela, uprizorjena od otvoritve gledališča dne 29. septembra 1918. do 15. januarja 1939.

Prva uprizoritev

1. <i>Achard-Albrecht:</i> Življenje je lepo	1929-30
2. <i>Achard-Šest:</i> Migo, dekle z Montparnassa	1934-35
3. <i>Anderson-Kalan:</i> Rivala	1936-37
4. <i>Aristophanes-Bradač:</i> Lizistrata	1924-25
5. <i>Armont-Nancy-Debevec:</i> Teodor et Comp.	1928-29
6. <i>Arx-Albrecht:</i> Izdaja pri Novari	1934-35
7. <i>Anzengruber-Benkovič:</i> Slaba vest	1926-27
8. <i>Arnold-Bach-R.</i> Železnik: Španska muha	1918-19
9. <i>Bahr-Kobal:</i> Otroci	1935-36
10. <i>Balzac-Dr. Šturm:</i> Mercadet	1930-31
11. <i>Bary-F. A.:</i> Ti in jaz	1926-27
12. <i>Beaumarchais-B.</i> Putjata: Figaro se ženi	1920-21
13. <i>Benavente-Župančič:</i> Roka roko umije ...	1924-25

14.	<i>Benedetti-Kosmač</i> : Rdeče rože	1937-38
15.	<i>Benedetti-Kosmač</i> : Trideset sekund ljubezni	1938-39
16.	<i>Bergmann-Albrecht</i> : Noblova nagrada	1928-29
17.	<i>Berkeley-Šest</i> : Dopust na Francoskem	1932-33
18.	<i>Bernstein-Juvančič</i> : Tat	1919-20
19.	<i>Bésier-Albrecht</i> : Tiran	1935-36
20.	<i>Bilhaud-Govekarjeva</i> : Nelly Rosier	1918-19
21.	<i>Blumenthal-Kadelberg-Mazi</i> : Pri belem konjičku	1930-31
22.	<i>Bolten-Pugelj</i> : Trnjulčica	1919-20
23.	<i>Bourdet-Skrbinšek</i> : Pravkar izšlo	1928-29
24.	<i>Bourdet-Kosmač</i> : Svedrovci	1937-38
25.	<i>Bracco-Kralj</i> : Don Pietro Caruso	1920-21
26.	<i>Branden-Železnik</i> : Charleyeva teta	1918-19
27.	<i>Brecht-Weill-Albrecht-Štritof</i> : Beraška opera	1937-38
28.	<i>Büchner-Šest</i> : Vojiček	1922-23
29.	<i>Büchner-Debevec</i> : Dantonova smrt	1928-29
30.	<i>Burggraf-Albrecht</i> : Janezek — Nosaček	1929-30
31.	<i>Calderon-Župančič</i> : Sodnik zalamejski	1927-28
32.	<i>Connors-Cesar</i> : Roksi	1932-33
33.	<i>Courteline-Juvančič</i> : Priljudni komisar	1923-24
34.	<i>Courteline-Levstik</i> : Bonboroche	1926-27
35.	<i>Courteline-Šturm</i> : Stalni gost	1926-27
36.	<i>Coward-Šest</i> : Nedeljski oddih	1927-28
37.	<i>Déval-Skrbinšek</i> : Gospodična	1933-34
38.	<i>Dichens-Župančič</i> : Cvrček za pečjo	1920-21
39.	<i>Donadini-Pregarč</i> : Brezdno	1919-20
40.	<i>Drinkler-Župančič</i> : Pogumni krojaček	1918-19
41.	<i>Dregely</i> : Če frak dobro pristoja	1935-36
42.	<i>Engel-Skrbinšek</i> : Večni mladenič	1926-27
43.	<i>Engel-Horst-Bratina</i> : Raj potepuhov	1933-34
44.	<i>Etlinger-Kobal</i> : Pritožbe bukve	1919-20
45.	<i>Euripides-Bradač</i> : Medeja	1927-28
46.	<i>Farrère-Lipah</i> : Bitka	1928-29
47.	<i>Fodor-J. Kovič</i> : Revna kot cerkvena miš	1931-32
48.	<i>Fodor-Albrecht</i> : Matura	1936-37

49. Förster-Šest: Robinson ne sme umreti	1933-34
50. Frank Bruno-Lipah: Vihar v kozarcu	1934-35
51. Frank L.-Debevec: Vzrok	1930-31
52. Frank L.-Debevec: Karl in Ana	1932-33
53. Fraser-Debevec: Zadnji signal	1936-37
54. Goethe-Albrecht Fr.: Ifigenija na Tavridi	1925-26
55. Goethe-Funtek: Faust	1929-30
56. Galsworthy-Šest: Borba	1920-21
57. Galsworthy-Šest: Golobček	1923-24
58. Galsworthy-O. Župančič: Joy	1926-27
59. Galsworthy-Vodušek B.: Družba	1933-34
60. Galsworthy-Škerlj Olga: Družinski oče	1935-36
61. Goldoni-Knaflič: Mirandolina	1926-27
62. Goldoni-Debevec: Sluga dveh gospodov	1934-35
63. Görner-Govekar: Pepelka	1919-20
64. Görner-Gornik: Sneguljčica in škratje	1919-20
65. Guitry-Dr. Lah: Nočni čuvaj	1919-20
66. Glass, Klein-Kostanjevec: Firma P. B.	1924-25
67. Germaine-Cesar: Dame z zelenimi klobuki	1932-33
68. Halbe-Gradar: Mladost	1927-28
69. Hamik-Šmalc: Vesela božja pot	1935-36
70. Hamik-Albrecht Fr.: Repoštev	1936-37
71. Hasenclever-Šest: Gobsek	1926-27
72. Hasenclever-Šest: Boljši gospod	1927-28
73. Hauptmann-Kobal: Voznik Henšel	1918-19
74. Hauptmann-Mazi: Bobrov kožuh	1920-21
75. Hauptmann-Wester: Elga	1920-21
76. Hauptmann-Wester: Roza Bernd	1921-22
77. Hebbel-Albrecht: Judit	1923-24
78. Heijersmans-Robida: Amnestija	1918-19
79. Hirschfeld-Golia: Takšna je prava	1931-32
80. Hodge-Kalan F.: Dež in vihar	1936-37
81. Hoffmannsthal-O. Župančič: Slehernik	1930-31
82. Hoffmannsthal-Albrecht: Kralj Edip	1935-36
83. Ibsen-Skrbinšek: Strahovi	1918-19

84. <i>Ibsen-Jarc: Nora</i>	1919-20
85. <i>Ibsen-Mole: Hedda Gabler</i>	1922-23
86. <i>Ibsen-Mole: Gospa z morja</i>	1923-24
87. <i>Ibsen-E. Kristan: Rosmersholm</i>	1924-25
88. <i>Ibsen-Albrecht: John Gabriel Borkman</i>	1925-26
89. <i>Ibsen-Košak: Divja raca</i>	1927-28
90. <i>Ibsen-Albrecht: Gospa Inger z Oestrota</i>	1932-33
91. <i>Yeats-Župančič: Gospa Cathleena</i>	1932-33
92. <i>Jäger-Šmidt: Kukuli</i>	1928-29
93. <i>Jerome-M. Š.: Miss Hobbs</i>	1920-21
94. <i>Jerome-Golia: Fanny tete, strici ...</i>	1927-28
95. <i>Jonson-Albrecht: Volpone</i>	1928-29
96. <i>Kadelburg-Stupica: Šimkovi</i>	1937-38
97. <i>Kaufmann-Vidmar: Simfonija 1937</i>	1936-37
98. <i>Kästner-Bolhar: Pikica in Tonček</i>	1938-39
99. <i>Klabund-Župančič: Krog s kredo</i>	1928-39
100. <i>Klabund-Slavčeva: X Y Z</i>	1930-31
101. <i>Klabund-Albrecht: Praznik cvetočih češenj</i>	1933-34
102. <i>Knoblauch-Albrecht: Favn</i>	1919-20
103. <i>Labich-Šmalc: Florentinski slamnik</i>	1936-37
104. <i>Lavedan-Jarc: Dvoboj</i>	1919-20
105. <i>Lavery-Pogačnik: Prva legija</i>	1935-36
106. <i>Leblanc-Skrbinšek: Arsène Lupin</i>	1931-32
107. <i>Lenormand-Juvančič: Izgubljene duše</i>	1923-24
108. <i>Lichtenberg-Šest: Karijera kanclista Vincika</i>	1933-34
109. <i>Lichtenberg-Šmalc: Mladi gospod šef</i>	1935-36
110. <i>Maeterlinck-Šmalc: Vsiljenka</i>	1919-20
111. <i>Maeterlinck-Šmalc: Slepci</i>	1919-20
112. <i>Maeterlinck-F. L.: Čudež sv. Antona</i>	1922-23

(Se bo nadaljevalo.)

Lastnik in izdajatelj: Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani. Predstavniki: Oton Župančič. Urednik: Josip Vidmar. Za upravo: Karel Mahkota. Tiskarna Makso Hrovatin. Vsi v Ljubljani.

*Ali ste že pokusili bonbone,
čokolado in kekse od tvrdke*

Bon-Bon

Če še niste, oglasite se na

Miklošičevi c. 30. Tel. 44-42
in ostali boste naš stalni odjemalec.

The Rex Co.

Ljubljana

Gradišče št. 10

Telefon št. 22-68

NAUMANN **Erika**

Velika sušnja

Komedija v treh dejanjih. K. Piskoř. Prevedel: Ost

Režiser: prof. O. Šest

Petrač, poslanec	Gregorin
Albina, njegova žena	Nablocka
Lida, njuna hči	V. Juvanova
Helga, filmska igralka	M. Danilova
Junicki, režiser	Breziger
Krajc, knjigovez	Bratina
Štefka, njegova žena	P. Juvanova
Bogdan, njen sin	Drenovec
Dedek	Daneš
Pinč	Gale
Urška, kuharica pri Pet	Rakarjeva

Prvo dejanje se godi v stanovanju pri Krajčevih, drugo in tretje isti dan v Petračevi vili v praškem predmestju.

Toaleta ge. M. Danilove izdelal modni salon »Vera«, Nebotični stol: A. Avšič, Prešernova 3. Klobuki: Možina, Igriška 3. — Obleke ge. V. Juvanove je izdelal: Marija Adamič, Erjavčeva cesta šte. 4.

Blagajna se odpre ob pol 20.

Začetek ob 20.

Konec ob 22.

*Z najlepšimi modeli
in najboljšim delom*

 se priporoča

DAMSKA KONFEKCIJA

A. PAULIN

LJUBLJANA

Šelenburgova ulica št. 1

**Knjigarna
Kleinmayr & Bamberg**

najstarejša v Jugoslaviji, priporoča
svojo bogato zalogo strokovnih in
zabavnih knjig v vseh jezikih

*

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 16